

عفو و گذشت

۲

- (۱) مهم ترین علت بلاهایی مانند خشکسالی - قحطی - سیل و زلزله چیست؟
 (۲) فرشته وحی علت مستجاب نشدن دعا را چه چیزی عنوان کرد؟

آموزنده پرده پوش

۱ مدتها بود که دیگر باران نمی بارید و خشکسالی و قحطی زندگی را سخت کرده بود. مردم که با توجه به هشدارهای پیامبرشان فهمیده بودند همه مشکلات به خاطر **گناهان خودشان** است، همگی نزد پیامبرشان رفتند:

— ای پیامبر خدا، اگر باران نبارد، همگی از تشنگی و گرسنگی خواهیم مرد؛ چه کنیم؟
 — زن و مرد، کوچک و بزرگ و پیر و جوان، همه جمع شوید تا برای درخواست بخشش از خداوند و نماز باران از شهر بیرون برویم ...

همه در بیابان مشغول مناجات بودند که فرشته وحی نازل شد:
 ۲ — **در میان مردم کسی هست که مرتکب گناهان بزرگی می شود، او هنوز توبه نکرده است.** تا او در میان مردم باشد، دعای آنها مستجاب نمی شود.

۴) خداوند در قرآن کریم درباره بخشش گناهان چه می فرماید؟

کویا خداوند می خواست همه مردم توبه کنند و از گناهان پاک شوند. پیامبر خدا موضوع را با مردم در میان گذاشت.

آن فرد گناهکار لحظات سختی را می گذراند. مردم کنجکاوانه می خواستند بدانند او کیست. اگر بلند می شد و بیرون می رفت، آبرویش پیش همه می رفت و دیگر نمی توانست در آن شهر زندگی کند. احساس کرد خیلی تنهاست. سرش را پایین انداخت و قطره های اشک از چشمانش فرو چکید: خدایا، اکنون فقط تو صدای مرا می شنوی و از دل من آگاهی. خدایا، از تو عذر می خواهم و عهد می کنم که دیگر آن گناهان را تکرار نکنم.

مردم هنوز منتظر بودند فرد گناهکار را ببینند که ناگهان صدای رعد و برق و بارش باران آنها را به خودشان آورد. هیچ کس از بین جمعیت بیرون نرفت، پس آن فرد گناهکار کیست؟ پیامبر خدا همین موضوع را از خداوند پرسید.

— ای پیامبر ما، او دیگر گناهکار نیست. بنده ما توبه کرد و به سوی ما بازگشت.

— خداوندا، او را به من معرفی کن تا حداقل او را بشناسم!

— آن زمان که او گناهکار بود آبرویش را نبردیم، اکنون که بازگشته و دوست و بنده ما شده است

آبرویش را ببریم؟

۵) غفار یعنی چه؟ چرا خداوند با این صفت شناخته می شود؟

۵ یکی از نام های خداوند بلند مرتبه «غفار» است؛ یعنی بسیار آمرزنده

۵ (خداوند تمامی گناهان هر کسی را که پشیمان شده باشد و بخواهد راه درستکاری و تقوا را در

پیش بگیرد می آمرزد) همان طور که در قرآن کریم می فرماید:

قُلْ يَا عِبَادِيَ

الَّذِينَ اسْرَفُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ

لَا تَتَّقُوا مِنَ رَحْمَةِ اللّٰهِ

اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا

اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ

۴) بگو: ای بندگانم

که بر خود زیاده روی روا داشته اید

از رحمت خداوند نومید نشوید؛

زیرا خدا همه گناهان را می آمرزد

که او خود آمرزنده مهربان است.*

۱. سوره زمر، آیه ۵۳ * آیه با ترجمه حفظ شود.

خداوند به همه گناهکاران وعده آمرزش داده است. خداوند بخشایشگر، نه تنها خطاهای کوچک، بلکه همه گناهان و حتی اشتباهات متعدد بندگان را نیز می آمرزد. **۲** فقط کافی است بنده ای از کار زشتش پشیمان شود و تصمیم به ترک آن بگیرد و اعمال شایسته انجام دهد (البته روشن است که اگر حق الناس بر عهده کسی باشد، برای توبه کردن، پشیمانی کافی نیست و انسان باید حقوق مردم را جبران کند).^۱ در این صورت خداوند وعده قطعی داده است که حتماً او را می بخشد.

و به یقین من آمرزنده کسی هستم که
توبه کند و ایمان بیاورد
و کار شایسته انجام دهد
و سپس هدایت شود.

وَ اِنِّي لَعَفَّارٌ
لِمَنْ تَابَ وَ اَمَنَ
وَ عَمِلَ صَالِحًا
ثُمَّ اهْتَدَىٰ^۲

با توجه به آیات بالا توضیح ده ^۷ به نظر شما خداوند کدام گروه از بندگان را بیشتر دوست دارد؟

می افتاد؟ غفار بودن خدا چه تأثیری **همان بندگان که صفت الهی دارند و خطاهای دیگران را می بخشد تا خداوند نیز**

گناهانشان را ببخشد.

انسان های الهی

شاید برای شما هم پیش آمده باشد که به طور اتفاقی یا از روی نادانی کسی حق شما را ضایع کند، یا اینکه نسبت به شما رفتار بدی نشان دهد. در این هنگام، شما چه واکنشی از خودتان نشان داده اید؟ برخی از مردم هرگز حاضر نیستند خطاهای دیگران را ببخشند. عده ای هم فقط از اشتباهات کوچک دیگران، چشم پوشی می کنند، اما نمی توانند از اشتباهات بزرگ آنان بگذرند.

به نظر شما خداوند کدام گروه از بندگان را بیشتر دوست دارد؟

خداوند همان طور که خود بسیار آمرزنده است، بندگان را نیز دعوت به بخشش خطاهای دیگران می کند. کسانی که دیگران را به خاطر خطاهایشان می بخشد در واقع رنگ و بوی این صفت الهی را به خود می گیرند. **۱** با گذشت از خطاهای دیگران، نه تنها خداوند خشنود می شود، بلکه به سبب آن، خداوند از گناهان ما نیز می گذرد و ما را می بخشد. **۱**

۱. برخی از نمونه های حق الناس در درس پانزدهم بیان شده است.

۲. سوره طه، آیه ۸۲

۹) در آیه ۲۲ سوره نور خداوند درباره بخشش دیگران چه دستوری می دهد؟

۱
[مؤمنان] باید (عفو و گذشت پیشه کنند

... وَ لِيَعْفُوا

و [از یکدیگر] درگذرند.

وَ لِيَصْفَحُوا

آیا دوست نمی دارید که خدا هم شما را ببامرزد؟

أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ

و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است.

وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱

۱۰) پیامبر اکرم درباره عفو و گذشت چه می فرماید؟

۱۱) از خطاهای چه کسانی نباید چشم پوشی کرد چرا؟

(عفو و گذشت از خطاهای دیگران، نه تنها موجب خشنودی خداوند می شود و انسان را از

رحمت بیشتر الهی بهره مند می کند، بلکه او را در میان مردم نیز عزیز و سر بلند می سازد) بنابراین، کسی که

در هنگام خشم از خطاهای دیگران، با انتقام و تنبیه، خود را آرام می کند، به زیان خودش عمل می کند.

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می فرماید :

اهل گذشت باشید، بی تردید عفو و گذشت، بنده را عزیز و سرافراز

می گرداند. پس، از یکدیگر بگذرید تا خداوند شما را عزیز و

سرافراز گرداند) ۲-۱

البته زمانی که فرد خطاکار به اشتباهش پی برده است و از انجام آن پشیمان شده و یا از روی

جهالت و نادانی ظلمی به ما کرده است، گذشت ما موجب اصلاح رفتارش می شود اما توجه داریم که

در مواردی خطاهای دیگران را نباید نادیده گرفت؛ چشم پوشی (از رفتار کسانی که اشتباهات خود را

نمی پذیرند و تصمیمی برای ترک آنها ندارند، موجب می شود جسارت آنان بیشتر شود و فرصتی برای

اصلاح رفتار خود نیابند) ۱۱

۱. سوره نور، آیه ۲۲ * آیه با ترجمه حفظ شود. ۲. کافی، ج ۲، ص ۱۰۸؛ کنز العمال، ۷: ۱۲

است.

جدول زیر را مانند نمونه کامل کنید:

مواردی که گذشت از خطای دیگران پسندیده است.	مواردی که نباید از خطای افراد چشم پوشی کرد.
فرد خطاکار به اشتباهش پی برده است.	
	اصلاً کار خودش را خطا نمی داند.
بخشش، باعث راهنمایی او می شود.	
	بخشش، باعث بی ادبی افراد نادان می شود.

گذشت زیبا

محکم و استوار قدم برمی داشت و با گام‌هایی آرام، بازار کوفه را طی می کرد. اندام ورزیده و چهره آفتاب سوخته اش در کنار زخم شمشیری که از جنگ‌های قبلی روی صورتش مانده بود، به او ابهت خاصی می بخشید.

در شلوغی بازار، چند نفر با هم مشغول گفت‌وگو بودند. در این میان،

فردی که کارش خنداندن دیگران بود، مستی زباله برداشت، چشمش

که به او افتاد، زباله‌ها را به طرفش پرتاب کرد؛ صدای خنده آنها

توجه دیگران را نیز جلب کرد.

زباله‌ها روی شانه مرد بلند قامت ریخت و لباس و

بدنش را آلوده کرد. گره‌ای که در ابروها و پیشانی بلندش

افتاد نشان می داد که سخت عصبانی است. او سر جایش

او ایستاد - خشمش را فرو برد و به مسجد رفت و بعد از نماز برای هدایت و

راهنمایی آن مرد دعا کرد.

را پیش بینی می کردند، بدون اینکه حتی به طرف آنان برتردد، راهش را در پیش گرفت و از آنان دور شد.

یکی از آنان گفت: خدا خیلی به تو رحم کرد، اگر به سراغت می آمد...

— او یک نفر بود و ما چند نفر، اگر دعوایی هم پیش می آمد، خودش پشیمان می شد.

یکی از بازاریان که از دور ماجرا را تماشا می کرد، هراسناک خودش را به آنان رساند و گفت:

هیچ می دانید به چه کسی توهین کردید؟

— او هم یکی بود مانند هزاران عابری که هر روز از اینجا می گذرند، فقط قدش کمی بلندتر از بقیه بود.

— اگر او را شناخته بودید، این گونه نمی خندید، او فرمانده لشکر اسلام، مالک اشتر بود!

ناگهان صدای خنده قطع شد و رنگ از رخسار جمع پدید.

— همان مالک اشتر معروف که نامش دل شیر را آب می کند؟ همان که پهلوانان دشمن از شنیدن

نامش به خود می لرزند؟ بعد کمی سکوت کرد و آرام گفت:

— وای بر من! چه حماقتی کردم! الآن دستور خواهد داد مرا بگیرند و سخت مجازات کنند. باید

بروم و از او عذرخواهی کنم. حتی اگر لازم شود به او التماس خواهم کرد...

به دنبال مالک اشتر به راه افتاد. مالک وارد مسجدی شد. او نیز آرام و با ترس و لرز وارد

مسجد شد. مالک اشتر به نماز ایستاد. نفس راحتی کشید و منتظر ماند تا نمازش تمام شود.

مرد با سرافکنندگی و پشیمانی کنار او نشست و با صدایی لرزان گفت: من همان کسی هستم که

در بازار به شما بی ادبی کردم. از شما معذرت می خواهم و تقاضا می کنم از مجازات من صرف نظر کنید.

مالک جواب داد: اشتباه می کنی. به خدا سوگند، من فقط به خاطر دعا برای تو به مسجد آمدم.

وقتی دیدم تو بی دلیل مردم را آزار می دهی، دلم برایت سوخت. فهمیدم که متوجه زشتی کار خودت

نیستی. برای همین به مسجد آمدم تا دعا کنم و از خدا بخواهم که تو را به راه راست هدایت کند.^۱

خودت را امتحان کن

- ۱- غفار یعنی چه؟ چرا خداوند با این صفت شناخته می شود؟ **مر ۱۸**
- ۲- گذشت از خطاهای دیگران چه فایده ای برای انسان دارد؟ **مر ۲۰ و سوره صبح**
- ۳- توضیح دهید با چه شرایطی گذشت از خطاهای دیگران شایسته است. **مر ۲۰**

الهی

ای نهایت آرزوها و درخواست هایم،
و ای کسی که دودست خویش را به رحمت باز کرده ای،
تا هر کنا هکاری در آغوش رحمتت جای گیرد،
برای کنا هانم جز تو آمرزنده ای نیافتم،
و برای شکست هایم غیر تو جبران کننده ای ندیدم،

الهی،

کنا هانم را ببخش، که نابود کردند.
و خطاهای پنهانی ام را پوشان که رسوا کننده اند.

تو هم اگر دوست داری چند کلامی با پروردگارت سخن بگو.

.....

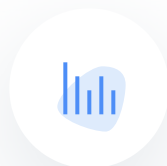
.....

.....

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد